

Личностно развитие

СПИСАНИЕ НА

Национален Алианс за Развитие

Тема на броя
Българи за гордост

ГЛАВЕН РЕДАКТОР: Таня Йовева

Декември 2016
София

Личностно развитие

СЪДЪРЖАНИЕ

За да ни има в бъдещето трябва да съхраним миналото Археологът Бони Петрунова - стожер в съхраняването на културното ни наследство.....	6
Голямо сърце и обич към хората Офталмологът проф. д-р Искра Маждракова - за изследователската и операторската ѝ дейност - посветена на всички нас.....	16
Адвокат Пенка Тотева – посветила себе си изцяло на хората.....	23
Андрей Андреев с безупречната си работа в туризма.....	32
Любимата фолклорна звезда на България Поли Паскова Певицата избра силни енергийни центрове за новите си клипове.....	36

**Светли и красиви празници!
Честита Коледа
и Новата 2017 година**

**Екипът на
Сдружение „Национален алианс за
развитие”
Ви пожелава
успехи, здраве и късмет!!!**

СБЖ ОТЛИЧИ ТАНЯ ЙОВЕВА СЪС „ЗЛАТНО ПЕРО”

Съюзът на българските журналисти /СБЖ/ присъди най-високото си отличие – „Златното перо”, на г-жа Таня Йовева. Наградата и почетната грамота бяха връчени на журналистката на 4-ти януари лично от председателя на УС на СБЖ г-жа Снежана Тодорова.

Признанието за Таня Йовева идва след повече от 50 години труд на журналистическото поприще. През десетилетията тя създава множество материали, свързани с проблемите на хората с увреждания, но и отразява постиженията на хората в неравностойно положение в образованието, науката, изкуството и спорта.

Таня Йовева е автор на две книги - "Думите като очи" и "Европа за хората - достойният труд на достойните хора". Предстои отпечатването и на третата ѝ книга, посветена на предизвикателствата на съдбата.

Г-жа Йовева е главен редактор на електронното списание "Личностно развитие". На страниците на изданието се представят и дискутират актуални теми и проблеми, свързани с живота на хората с увреждания в България, както и се публикуват интервюта с успели българи. Таня Йовева е председател на неправителствена организация "Национален Алианс за Развитие".

Честитим заслужената награда на нашата колежка и поднасяме своите благодарност и признание към нея за това, че с журналистическите си публикации и книги, както и с цялата си

дейност през годините, насърчава хората в неравностойно положение да намерят силата в себе си и да превъзмогнат неблагоприятните обстоятелства на съдбата и уверено да следват своя път на развитие със самочувствие и достойнство!

Отнасяме се с огромно уважение към активната ѝ дейност, грижата и усилията ѝ да търси решения и възможности за реализация на жените с увреждания в България. Една от каузите и мисията на перото на Таня Йовева е да покаже предизвикателствата и личните битки на хората в неравностойно положение. Адмирации за нейната настойчивост да говори, да алармира и да настоява за намиране на решения, както и за надеждата и увереността, които дава на хората с увреждания, че могат да бъдат равноправни участници в обществото и пазара на труда.

СЪЮЗ НА БЪЛГАРСКИТЕ ЖУРНАЛИСТИ

ЗА ДА НИ ИМА В БЪДЕЩЕТО ТРЯБВА ДА СЪХРАНИМ МИНАЛОТО

АРХЕОЛОГЪТ БОНИ ПЕТРУНОВА *стожер в съхраняването на културното ни наследство*

Бони Петрунова е доцент доктор, признат археолог, ръководител на много експедиции и проекти. Заместник директор на Националния археологически институт с Музей към Българската академия на науките /НАИМ-БАН/. Ръководител на Секция по средновековна археология при НАИМ-БАН. Хоноруван лектор в няколко български университета.

Ръководител на повече от 50 археологически експедиции – теренни проучвания и разкопки. Ръководител на различни проекти, свързани с археологически проучвания, туризъм, популяризиране и опазване на българското културно-историческо наследство, Ръководител е и на проект към Секция за средновековна археология „Българските земи през XV- XVII век”

Доцент Петрунова е автор на повече от 200 книги, статии, монографии и научно - популярни публикации.

*Със заместник министъра на културата в
оставка БОНИ ПЕТРУНОВА
проведох изключително интересен и ползотворен
разговор за читателите на списание „Личностно
развитие”*

Таня Йовева

КАК ДА СЪХРАНИМ КУЛТУРНОТО НИ НАСЛЕДСТВО

След като е започнала работа в министерството тя си е поставила за цел да създаде всички условия за изграждането на фонд „Културно наследство“. „При сегашните условия, сподели тя, това едва ли би могло да се случи, но рано или късно трябва да стане, за да бъдат по-добре проучени всички археологически обекти и 40 000-те могили в страната. България е богата на много исторически паметници, които се нуждаят от задълбочено проучване и от много средства. При откриването на даден обект трябва да се намират средства за неговото спасение.

Подготвила съм за създаването на този фонд, за да влезе в закона за културното наследство. Дай Боже да има шанс, защото това е бъдещето. Предлагам от такси да се събират средства за фонда. Ние трябва да се погрижим този фонд да стане реален, а не да чакаме на фондовете на Европа и Америка. Ако това не стане поколенията няма да ни го простят.

Желанието ми е отново да се върна към обектите си, които проучвах в Родопите. Само единият от тях е 26 дка. Това са само крепостните стени, които се затварят. Един живот няма да ми

стигне да го проуча. Много селища, крепости, църкви, светилища, тракийски градове и могили чакат да бъдат проучени. Бони Петрунова сподели, че е съавтор на книгата „Повече от сто големи археологически открития в България“. Тя показва колко много открития има и колко малко знае българина за тях.

„Малко хора знаят, че е открит един от най-ранните слънчеви часовници – намира се в Девня. Ние имаме един от най-ранните накити , открит в пещерата Бачо Киро. В зъб на пещерна мечка е пробита дупка и е направена огърлица по времето, когато са живели първите хора по тези земи, за които също са открити останки. Най – старото злато е варненското злато. Съдовете, които го съпровождат са с уникална украса, което говори за по – интересна мисъл по онова време. Това не са хора, които са се занимавали само с ловуване и домакинство. Имали са всички тези предмети, които говорят за първи прояви на изкуство, за едно абстрактно виждане на света, за желание да се отрази това, което се вижда.

Тракийските съкровища бяха в Париж. Там предизвикаха огромен бум през 2015г. Сега много музеи искат да правят изложби с нашите съкровища в различни страни по света. Предстои голяма изложба в Норвегия.

Античните градове са ни великолепни – с много находки, но за съжаление без никаква грижа за тях. Те се намират в равнините и хората искат да ги премахнат. Има един град „Трациария“ в близост до Арчар Видинско, който системно се разрушава.

Иманяри, крадци пренасят камъни. Не може спасяването на това богатство, което сме наследили в земята да бъде дело само на едно министерство, само на един човек или група археолози. В България археолозите са около 250 души. Не са много. Това трябва да е дело на цялата държава. На всеки отделен човек, на всяка институция, на всяка структура. На правителството, на общините, музеите, президента. Всички трябва да си съсредоточим усилията и да работим в тази посока. Всеки с каквото може да помогне за развитието на археологията.“

Г-жа Петрунова се гордее, че е майка на двама сина и три внучета, които са останали да работят в България. Единият ѝ син е поел по нейния път. Най-хубавото според нея е, че е успяла да ги възпита и да станат достойни граждани на страната. Много е благодарна на децата си. В трудни моменти те винаги я подкрепят. Всички те обичат много България, защото има едно съчетание на природа, ресурси, благодатен климат. „Имаме море, планини, уникални минерални извори. Като народ също сме уникални. Наследили сме всичко онова, което е взето от народи и племена, обитавали нашите земи – траки, славяни, прабългари, римляни, византийци. Затова сме толкова оригинални и интересни. Всеки има някаква дарба, заложба, но за съжаление сме големи индивидуалисти. Много трудно създаваме екипи, трудно работим в екип. Всеки иска да води” бащина дружина”. Там малко ни куцат нещата.“

- Какво е бихте пожелали на българите?

- Французите имат една мисъл „За да отгледаш едно дете е необходимо цяло село“. Не е възможно да се капсулираш в своята къщичка, в своето благополучие. Когато започнем да мислим като нация, успехите наистина ще дойдат. Не е възможно обществото да не се грижи за малките си хора, за болните и за възрастните. На полето на професионалния опит водим своите битки, но в социалните неща трябва да работим заедно. Например, чух за приемни семейства, които трябвало да платят, за да вземат дете за отглеждане. Детето трябва да е на първо място. Това общество е добре да осъзнае какво иска да направи, за да могат нещата да вървят напред.

И неусетно в разговора се върнахме към работата ѝ в Археологическия институт като заместник директор?

- В института аз се чувствах в свои води. Усещах удовлетворение и емоционално и професионално. Идването ми в министерството бе компромис. Приех с намерението, че ще мога да бъда полезна с приемането на някои закони, необходими за развитието на археологията. По-точно за опазването и издирването на недвижимото наследство. Нещата не се оказаха толкова лесни. В системата на БАН аз мислено съм сваляла министъра на културата. Тук разбрах, че дейностите зависят от много институции и много хора. Ако няма цяла верига от съмишленици в тази посока, трудно се получават нещата. Далеч не успях да постигна това, което бях амбицирана да направя. Недомислица на нормативната уредба е да бъде спирана да правя проучвания на

археологическите обекти. Прякото участие е необходимо, за да не се деквалифицира човек.

В момента аз обобщавам резултати, пиша, продължавам да дълбая в дебрите на тази област. Работата в министерството е много. Разполагаме с малко персонал и е трудно да се изпълняват един куп нормативни процедури. Все още не можем да разчитаме на електронна система, която да ни облекчи.

- През годините Вие сте постигнала много във вашата област. Има ли обект, с който се гордеете и се чувствате удовлетворена от направеното?

- Понякога необходимостта да бъдеш известен и популярен ти носи и добри средства. Добрата оценка ти дава възможност да получиш средства за следващия етап на дадения обект. В България няма адекватно отношение към археологията. Никой не си дава сметка, че археолозите откриват корените на нашето минало. Този интерес към миналото на страната ни не е случаен. Като се интересува човек получава цялостен облик за нещата. Необходим е друг подход към тази наука. Да не говорим, че когато започне строителство на даден обект – инфраструктури, пътища, сгради – те вкарват в риск това, което земята пази. Често се получават конфликти между строители и археолози, които искат да спасят нещо останало от миналото. Арбитър може да бъде Държавата.

Обичам професията си. Преживях големите иманярски атаки. През 2000г. бяха изнесени над два милиона движими културни

ценности от България във връзка с нелегален трафик на културни ценности. По това време бяхме на дъното – нямахме инструментариум, търначки, командировъчни, малки заплати, апаратура, добри и качествени фотоапарати. Използвахме ленти и се налагаше да снимаме всеки кадър и те ни се даваха под списък. Въпреки това отстояхме. Успяхме да запазим много от това, което се откриваше.

Аз лично се насочих към средновековната българска археология. Тя не беше долюбвана във времето. Имаше малко финансиране на старите български столици. Голямо е количеството на непроучените средновековни крепости и този период е точно от времето, когато се е създавало Първото и Второто Българско царство. Аз съм единственият археолог, който се занимава с проучването на джамии, като съм го правила съвсем целенасочено. Една от тях беше „Караджа паша” в Гоце Делчев. Красива, кокетна джамия, създадена в началото на 15 век. Тя стана жертва на противоборство на християни, мюсюлмани и политически тежнения. Изградена на чисто място, но в крайна сметка бе срутена.

Един от любимите ми обекти е крепостта Калиакра. Тя се намира до нос Калиакра в близост до град Каварна. Проучвах я тринадесет години. Сега колегите ми продължават да работят там. Тя е нещо почти изтрито от паметта на българина. Това всъщност е старата столица на България. През 14 век българските земи се разпокъсват. Владетели правят свои княжества. Иван

Шишман прави Търновското царство, Иван Срацимир прави Видинското царство. По-малки боляри правят свои княжества. Племенник на Иван Александър, така наречения Добротица получава североизточна България, Добруджа идва от Добротица. Той прави Добружанското господство. Хората са го забравили. Столицата е била Калиакра. За мое щастие тя не е била заселена като съвременно селище. Няма нови постройки, които да унищожат старините. Това е запазило много от нещата. Там се откриха интересни находки. Имам написани книжки. Сега пиша за тези проучвания. Работата не беше лека. Ние сме изложени на слънце, вятър, прах. Работим с голям екип от хора. Всичко зависи от мен да взимам решения в крачка. Запомнила съм една мисъл на английски учен: “Всички методи на археологията са измислени, за да бъдат отречени в момента, в който археолога стъпи на терена.” Ние имаме правила, по които работим, но земята непрекъснато ни изненадва. Налага се да проявяваме съобразителност, да притежаваме обща култура. Археологът открива част от предметите, след това трябва да се идентифицират, да се прецени какво говорят предметите. Ние сме криминалисти в миналото. Правим възстановка по откритите предмети и ги описваме максимално точно. Смята се, че монетите на Добротица са сечени в крепостта Червен. Ние открихме, че те са сечени точно в Калиакра. Тя не е достатъчно проучена. Намерихме пръстена убиец там. Направен е от бронз, горната му част е куха и е оставена дупчица, в която да се сипе вещество –

например отрова в чашата. Тази находка предизвика голям интерес в публиката. Тя събуди интерес към другите открития в Калиакра. Открихме още църква гробница точно до вратата на един некропол с накити на странни погребения – на мъже и деца. И сега колеги продължават да работят там.

Друг мой любим проект е средновековна крепост, която се намира в източните Родопи – Ивайловград. Това е любим мой обект. Изградена изцяло от мрамор, не е пострадала, владяна е от Българското царство и е влизала в територията на Византия. Основният ѝ владетел е Лютица.

Мога да разкажа и за малката крепост в град Пещера – Перистеря. Там се намира и пещерата Казарника, в която са обитавали някои от най-древните хора.

Напоследък открихме цял исторически град до Провадия. Там се добивала сол. Солта е била златото на праисторията. Който е имал сол, той е бил богат, такива са преданията.

По мое предложение учредихме наградата „Златен Грифон” за цялостен принос в археологията.

Желанието ми е да направя максималното за развитието на археологията. Някои от нещата придвижих, но са много проблемите и промените, които трябва да направим по законодателството. До сега за архитектурни проучвания за цялата страна са отпускани през последните години до 500 000 лева, а исканията са за 3-4 милиона!

Много се радвам и съм благодарна на моите колеги, които независимо от трудностите – постигат високи успехи. През тази година в Несебър бяха открити интересни исторически находки, проучват се и римски градове, като Девел, Никополис от Нетол, Никополис Атиструм.

- Госпожо Петрунова, пожелавам Ви успех в тази престижна професия и здраве, за да може да постигнете повече от това, което сте проучвала, написала и открила в средновековната история на България.

Пръстенът със специална кухня за отрова от края на 14 век – открит при разкопките на нос Калиакра

Доцент Петрунова на нос Калиакра при разкопките

ГОЛЯМО СЪРЦЕ И ОБИЧ КЪМ ХОРАТА

Офталмологът проф. д-р Искра Маждракова - за изследователската и операторската ѝ дейност - посветена на всички нас

Таня Йовева

Проф. д-р Маждракова е родена на 11.10.1938 г. в гр. Павликени. Завършва гимназиалното си образование с отличен успех в София. Завършва ВМИ – София през 1963 г., след което по разпределение отива като участъков лекар в с. Ставерци, Плевенско. През 1965 г. печели конкурс за аспирантура в Очна клиника на ВМИ – София. През 1979 г. защитава успешно дисертация на тема „Ранни функционални и вегетативни признаци при професионално оловно отравяне,„. През 1971 г. е избрана за асистент в Катедрата по очни болести към МА – София. През 1981 г. е избрана за доцент и ръководител на Катедрата по очни болести при ВМИ – Плевен.

Заедно с всестранната офталмологична дейност /хирургична, лечебна, учебна/ провежда експерименти по изследване на новообразуваните съдове на роговицата и през 1987 г. защитава втора дисертация на тема "Неоваскуларизация на роговицата и

кератопротезиране" след което и е присъдена научната степен „Доктор на медицинските науки,, а впоследствие и званието „Професор,,. През 1988 г. се завръща в Катедрата по очни болести към Александровска болница, където работи до пенсионирането си.

Има публикувани над 100 научни статии, две дисертации, учебник по очни болести и две книги : „ Поколенията „/ 2000 г. / и „Недомислици човешки и фантазии младежки „ /2011 г./, която е изключително провокационна. Може да се каже, че е и учебник по иновативно мислене като моралното ниво в нея е много високо. „Недомислици човешки и фантазии младежки” е създадена по конкретен повод – наличието на манган и други вредни метали в сухото мляко NAN на фирмата Nestle и напразната борба на авторката с институциите. Първоначалният замисъл е да се даде гласност на този въпрос, последван от множество други проблемни и опасни ситуации за здравето, моралът и устоите на нашето общество, останали нерешени поради недоглеждане и недообмисляне или поради нарушаването на финансовите интереси на някои заинтересувани.

Най-стойностни са работите ѝ върху новообразуваните съдове на роговицата, върху лимфните съдове на конюктивата и върху кератопротезирането /изкуствена роговица/. Има няколко рационализации, за които получава значка „Почетен рационализатор”.

Специализирала за кратко в Москва, Одеса, Киев, Мюнхен, Вюрцбург, Кьолн. При създаването на Съюза на офталмолозите в България през 1989 г. е избрана за негов Председател, която функция изпълнява пет години.

Познавам проф. д-р Искра Маждракова от много години. Пътували сме заедно по конференции, разговаряли сме за постигнатото и винаги ми е правило впечатление сериозното ѝ отношение към офталмологията. Въпреки, че е над 75 години тя винаги е там, където има конференции и конгреси. Интересува се, чете, пише книги, преглежда пациенти, консултира. Издаде книга, подготвяна години наред. Тя се казва „Лимфни и кръвоносни съдове на лимфата”. Посреща се с голям интерес главно от студентите. Досега не е правена връзка между лимфните и кръвоносните съдове. Често пътува до родното си място и иска да се занимава с градинарство, но се намират хора, които ѝ пречат обаче тя не се предава. Това е тя проф. Маждракова – последователна, сериозна към всичко, което предприема за доброто на обществото.

След като завършила медицина тя работи три години по селата, а това според нея е много важно за практиката. Там се сблъсква с най-различни случаи и разбира връзката между тях. Според нея този, който стане веднага офталмолог му липсва винаги нещо. След това проф. Маждракова започва да работи по специалността си, да оперира и става много добър очен хирург. Търсена е за тежки случаи и много са благодарностите, които получава от пациентите. Много неща са ѝ били интересни и това я карало да се задълбочава да прави изводи, от конкретни случаи. Гордее се с факта, че често се е налагало да извършва операции при необичайни условия. Тогава тя е била много доволна, че се е справила отлично.

Съжالياва, че не е могла да прави кератопротези. Работила е с техника Денчев. Приготвил ѝ е две протези и тя е направила успешни операции. Но за съжаление той е прекратил своята дейност и тя не е могла да се довери на други специалисти.

Чрез протезите хората си възвръщат зрението след потъмняване на роговицата. След това тя се насочва към лечение на тежките изгаряния. Втората ѝ дисертация е била свързана с неосъдовете. Започва да прави експерименти върху зайци. Резултатите се оказали неочаквани за нея. Има шанс да ги провери по-късно. Проумява много неща по отношение на неосъдовете. Те порастват в роговицата, а след това изчезват. Сложни неща, но природата си оказва своето влияние. Първата дисертация на доктор Маждракова е за оловното здраве. Това е нещо много

важно, защото вече и в храните има олово. То влияе токсично на хората. След това идва втора дисертация за растежа на съдчетата в роговицата и инжектиране на багрила в тях. Попадат в лимфните и кръвоносните съдове. Тя изследва и двете възможности след попадането им. Преди това е работила върху кръвоносни съдове и затова наблюденията ѝ се оказват по-лесни и достъпни. И тя ми разказа за един интересен случай. Меланом в окото. Средно голям, лимфните съдове силно разширени, като мехурчета. В две от тях се утаил кафяв пигмент. Оказва се, че преди да стигнат до лимфните възли се задържат.

Идвала е и жена след операция на бучка зад ухото. Засяга се лицевия нерв. Жената не може да си затваря клепача, има силно издути лимфни съдове. Механически те са прерязани и лимфата от окото няма къде да се оттича. Същата тази жена намерила професорката след 17 години вече на 86 г., защото направила перде. Тя е жива и здрава само са се увеличили лимфните ѝ възли. Лекарите са задържали причинителя на тумора и са ѝ съхранили живота.

Лимфните и кръвоносните съдове са малко изследвани, защото са невидими. Стената им е прозрачна и тънка. Всеки ден се гледат и затова трябва да се визуализират – сподели проф. Маждракова. Това е, което тя прави, просто ги изследва. Предимно са изследвани много случаи в град Плевен, където тя е работила във Висшия Медицински Институт.

При автоимунните заболявания багрилото не може да се визуализира. Стените на лимфите са плътно затворени и не го пропускат . Смутен е целият процес на лимфообразуване. Не се знае първичният отговор на лимфните съдове. Оказва се, че такъв има. Може в тази лимфа да се окажат причинителите на заболяването на окото. Трудно е да се взима кръв от малък лимфен съд. В книгата е показан методът как се изследва лимфата, за да се докажат някои заболявания като албомин. Проф. Маждракова се притеснява, че все още не се изследва лимфата по отношение на захарта. Не се знае в нея има ли захар при хората болни от диабет. При автоимунните заболявания най-тежко пострадва лимфната мрежа. Все още няма лекарства за укрепване на лимфните възли. Крайно време е фармацевтиката да се насочи към създаване на такива лекарства. Трябва да се намерят възможности за въздействие върху тези съдове.

Интересът на проф. Маждракова към тази тема е продиктуван от Германия, когато е била там на обучение. Един професор ѝ дал книга за лимфните съдове. Тя след като се връща в България я прочита и решава да се насочи към този проблем. В книгата са описани много опити направени с животни. Събран е бил много богат материал на тази тема. Тя има багрилото и започва от любопитство да се занимава с лимфатичните съдове и проблемите, които те създават. Причините за поражението на очите винаги са предизвиквали интерес у нея. Тя не само е лекувала, но е и изследвала случаите, които я интересуват,

правила е снимка, разсъждавала е. Борила се е за подобряване зрението на хората. След тежката и напрегната работа в очните клиники доктор Маждракова, която много обича планината, редовно е отивала с колеги на екскурзии. Спомня си как с лекота изминавала по 40 километра, а след това се връщала в клиниката с нова енергия и заряд за работа. Сега, когато наблюдава съвременните очни клиники, тя се радва, че повечето от тях разполагат със съвременна техника и добрите български специалисти могат да правят успешно операции. Техническият прогрес е помогнал много на лекарите да имат самочувствие, подчертава тя.

Ето как проф. Маждракова успява да се наложи в обществото с добрите практики и професионален опит, с голямото си сърце и любовта си към хората. Все още тя е търсена и желана от пациентите като добър специалист. Нека ѝ пожелаем още дълги години живот и чудесно здраве.

**Адвокат Пенка Тотева –
посветила себе си изцяло на хората**

С нея се запознахме съвсем случайно на едно парти. Говорихме дълго за живота, за доброто, което тя е правила на хората. Повече от 40 години е адвокат. Преди това е била съдия – изпълнител и много други дейности е упражнявала, но винаги е желала да изпълнява на практика професията „адвокат”.

Позната е на много хора и те всички я помнят с добро. Скоро попаднах на адвокатка, която прибира хонорарите, без да издава документи и да свършва работа, и е доволна от себе си. Това на Пенка е чуждо. Тя иска да помага на хората, а сумите, които взима са минимални, особено за бедните и страдащи хора. Според нея парите могат да бъдат всичко, когато ги нямаш и нищо, когато ги имаш. Това тя от опит е разбрала. Според нея щастието е като махалото – то стои между мъката и скуката. Задоволеният човек няма амбиции – за него е дошъл краят. Много важно е човек да има посока в живота. Когато върви към поставената цел той успява и се чувства добре. Сега повечето млади хора, смята тя, тръгват уверено в чужбина ръководени от първичните си инстинкти – парите, задоволяването, луксозни коли, апартаменти. Обикновено на такива хора им липсва духовната потребност. Те все още не са свикнали с мисълта да правят добро, да общуват. Младите се увличат от другите, наблюдават ги какво правят и забравят за себе си. Забравят кои са.

Пенка завършва гимназия и кандидатства българска филология. Балът тогава е бил много висок и не ѝ достигнали няколко точки

и я приели право в Софийския университет. След това посещава и лекциите по литература. Разбира, че в правото има много житейски неща, логика, мислене и остава в този факултет. Завършва и се опитва да бъде свободна и независима.

Желанието ѝ е да може да разгръща своя потенциал. Удоволствие ѝ е носила подкрепата, която оказва на хората, а не на парите, които получава. Те са само възможност да поддържа семейството си.

Силно се притеснява от факта, че често при нея идват хора осъдени и грабени несправедливо. Тогава у нея се поражда желанието да им покаже, че има справедливост на този свят. Тези хора според нея не са в състояние сами да търсят тази справедливост. Дори не са в състояние да осмислят това, което им се е случило. Тогава адвокат Тотева влага всичките си умения и знания и в повечето случаи постига това, което си е поставила за цел. За съжаление не винаги е успявала, защото зависи от съда. Трудно е да се пребориш с мафията. Благодарение на парите, казва тя, мафията има големи възможности, а съдиите не са безгрешни. Мнението ѝ за тях е, че някои са много умни и коректни, а други гледат буквичката на закона и не притежават чувство за справедливост. Те обикновено формално представят нещата и фактите, изхождайки от закона и не са в състояние да видят хората и техните човешки съдби. Виждат параграфа, члена, а някои от тях се поддават на изкушението да решат делото в полза на по-силния - на този, който има власт и влияние. Още от

започването на едно дело адвокат Тотева разбира накъде вървят нещата. При воденето на процеса тя се старее да притисне отсрещната страна и успява обикновено на първия етап. Трудно е да се издържи, когато се касае за много големи интереси и скъпи имоти и пари. Тогава срещу нея излиза цялата машина – прокурори, вещи лица, свидетели. Пенка действа по закона. Не обещава, не дава неизпълнима заявки. Тя се е научила да приема всеки казус като свой. Разказва, че има дела, които се точат по 15 години. Назначена е за управител на едно наследство на собственичката Димитринка, която е убита от мутрите, за да ѝ наследят имотите. Става въпрос за апартаменти, къщи и магазини в центъра на София и в Бургас. Отначало адвокатката спечелва делото, но се оказва, че собственичката живее във Франция от 40 години. Нейни приближени са заграбили имотите. Делото било отменено, защото съпругът ѝ не е участвал в продажбата. Той не е длъжен да участва, защото апартамента е наследствен. За да съдиш един човек и да го квалифицираш трябва първо да си убеден какво той е направил, споделя тя. Отменени са завещанията, започнати са дела срещу лицата наели имотите. Те продават на други лица, които за съжаление придобиват имотите по давност. Придобиват ги по кратката петгодишна давност. През 2002 г жената е убита от мутрите. Трите дела , които води са разпределени на един и същи съдия. Обикновено всичко, което е неизгодно на съда не се обсъжда, пояснява тя. Обсъждат се само избирателно доказателствата ѝ в Бургас и София. Много малко

дела се допускат до касационен съд. Предварително се събира комисия от тричленен състав и пише дали допуска или не допуска лицата. Много са изискванията за допускане на обжалване. Това е заобикаляне на закона – изопачено тълкуване на закона. Трите дела, които адвокат Готева води са разпределени на един и същи съдия. Компютърното разпределение е само за пред очите на клиентите. Не се знае как се повлияват компютрите от човешката ръка.

Много важно според Пенка е на кого помагаш. Този, на когото си решил да помогнеш трябва да те разбира. Заедно с него се обединявате и търсите справедливостта. Понякога попадаш на хора, които имат друга ориентация и разбираш, че не заслужават помощ. Има хора, които се борят с живота, но съдбата е жестока с тях. Всеки човек, според Пенка, трябва да има възможността да изживее достойно своя живот.

Пенка е помогнала на много хора да намерят смисъл на живота си. След като починала майка ѝ в Априлци тя решила да помогне на жена, която гледа брат си болен от тежка шизофрения. Те живеели в ужасна мизерия. Жената има и един син. Работила е какво ли не, за да издържа сина си и да гледа брат си. Пенка ѝ направила основен ремонт на къщата – покрив, настилки, обзавеждане, баня, кухня и лятна кухня на двора. Дори подготвя и самостоятелна стая за сина ѝ. Забелязва, че въпреки всичко у жената остава страхът от бъдещето. Прави икономии, пере на реката. Пенка ѝ е купила две перални и съжалява, че не е успяла

да ѝ помогне в мисленето, да промени съзнанието ѝ, ценностната ориентация. Жената е много работна – бере гъби, продава ги, занимава се с какво ли не. Държавата ѝ плаща заплата за личен асистент само за четири часа. Какво може да направи тя с тези пари. Отива в гората, рискува си живота, но друг изход няма. Пенка се гордее с това дело.

Пенка има един син и едно внуче. Пет години той е работил в нейната кантора, но е станал държавен служител, защото е прекалено възпитан и не е в състояние да влиза в конфронтация. Готов е да помага като майка си, но когато някой го заплашва той се стъписва. Тя често е получавала заплахи. Разказа ми за един интересен случай: през зимата кооперация, която се занимава с кредити с лихви към тях, които са петдесет процента, измамва добри хора. Те никога не могат да погасят лихвите и затова тази фирма най-безцеремонно им взема имотите. Едни от клиентите ѝ – мъж и жена с две деца от притеснение починали един след друг. Имали голяма триетажна къща – единствена. Измамата разбират, когато тръгват да им описват дома. Влизат в разправии и адвокат Тотева твърдо решава да спаси положението на децата. Тя завежда дело и спират извеждането им от къщата. Пуска сигнали навсякъде за работата на кооперацията. Не се страхува от организираната престъпност. Обръща се и до ГД БОП. Дошъл техният представител за спогодба, но тя им казала, че тя лично не се продава.

Пенка е свикнала да разбира хората и техните характери и страсти. Три- четири години, казва тя, водихме дела и се оказва, че всички хора в днешно време търсят пари. Парите са станали господар на живота на някои хора. Според нея те не са най-важното нещо. Това е някаква болест, някаква страст. В училище децата гледат кой какъв телефон има, с какво е облечен, какво си купува. А важното е какво носи в себе си този човек. Повечето от децата, смята тя, са егоисти, защото родителите им правят всичко вместо тях и не ги ангажират с нищо. Те се отчуждават и не могат да бъдат съпричастни към болките на другите. Възпитанието идва от родителите. Училището дава само знанието. Най – доброто е личният пример на родителя. Пенка вярва в младите. Според нея следващото поколение ще бъде друго – по-подготвено. Те ще разберат, че като отидат в чужбина губят земята, почвата, природата, приятелите. Губиш това, което те заобикаля. Трябва всички да се погрижим да преобразим своята държава.

Пенка си спомня трудностите, които е преживяла през седемдесетте години. Тя е била съдебен изпълнител. Изгонили я от София, защото нямала софийско жителство. Пет години работи в Търново. Връща се в София и става адвокат. Съпругът ѝ започва работа в Метрострой и му дават жителство. Пишела е материали във вестник „Антени”. След това има период, в който ѝ отнемат жителството. Детето ѝ не приемат в детска градина. Така 4 години. Тя води дела за възстановяването му. Жилище нямат. Живеят на свободен наем. Сега е доволна, че Господ ѝ е

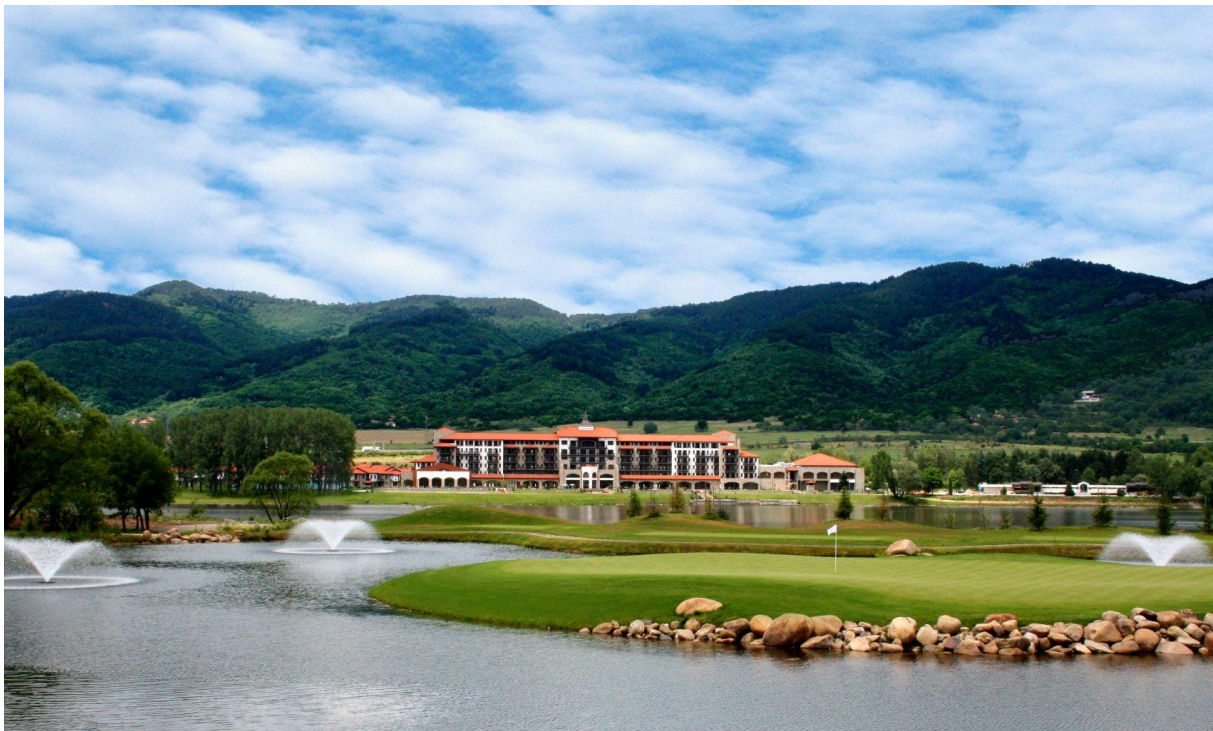
дал здраве. Много от нейните връстници за съжаление вече ги няма. Тя е на 75 години. Има още няколко души адвокати в София на подобна възраст, които също работят активно. Пенка все още има желание да работи и да помага на хората. Изпитанията, през които е минала я направили по-силна и волева жена. Чувството за страх е изчезнало от нея. Каквото и да се случи, не се страхува, защото е минала през много препятствия. След всяко падане тя се изправя отново и отново. Не се обезкуражава от ударите, които получава. Има свободата и никой не е в състояние да я отклони от пътя ѝ. Говори това, което мисли, не се поддава на никого, не се страхува от никого. Опитва се да уважава хората според техните качества.

Попитах я какъв е българинът. Тя ми отговори – „...с корени на жилавост”. Когато среща богати хора не вижда усмивки по лицата им. Те мислят, че с богатството си стоят над другите. Това е поза. „Познавам хора, които след като влязоха във властта се промениха. На властта трудно се отстоява”, споделя тя. Според нея този, който устои на властта заслужава уважение. Всеки, който отиде във властта трябва да има съзнанието, че ще служи на хората, не на себе си и своето забогатяване. Колко например от кметовете имат съзнанието, че трябва да облагородят общината, инфраструктурата, канализацията. Обикновено те мислят как да си направят големи палати, да си купят скъпи коли... Каква земя да продаде и да вземе. Кметът трябва да обича хората и да им помага. Ако един кмет направи предприятие,

осигури работа на хората, ще остане трайно в тяхното съзнание. Много важно е с примера си да успее да увлече хората да му вярват и да му имат доверие. Той има свободата и му трябва само желание и умение да намери инвестиции. „Аз обичам хората, защото във всеки има заложено нещо добро. Човек трябва да намери това добро в другия.” Тези си качества Пенка е наследила от баба си и от баща си, който много е обичал справедливостта. „Да помагаш на хората е призвание. Човек се ражда с това. То е както благородството, както природната интелигентност. Способността да анализираш не е дадена на всеки”. С такива добри мисли приключи нашият разговор и си казах, че ако има повече такива хора като Пенка Тотева всички ще станем по-добри и духовно по-богати.

АНДРЕЙ АНДРЕЕВ С БЕЗУПРЕЧНАТА СИ РАБОТА В ТУРИЗМА

Таня Йовева

Пътувала съм много по света, отседала съм в различни хотели, но в България попаднах в хотел, който ме поразил с безупречната си чистота, подреденост и качествено обслужване с чудесно предлагана храна. Трудно ми беше да повярвам, че и в нашата страна можем да разчитаме на добро обслужване.

Експерти от социалното министерство ме поканиха да присъствам на форум, посветен на подготвянето на Национална стратегия за активния живот на възрастните хора. Той се състоя в хотел „Правец”. Слушала бях за хубавите условия, които хотелът предлага, но друго е когато сам се убедиш в постигнатото от персонала в този хотел. Доказателство за това бе и разговорът ми с управителя – Андрей Андреев. Той е тук от четири години. Хотелът е открит в края на 2009. Двама души отговарят за административното обслужване и има ръководител „храни и напитки”.

Андрей Андреев е от София, но е дошъл в Правец привлечен от природните дадености, планината и хубавото място. В близост е до столицата. За него работата тук е интересна. С идването си преди четири години той намира добре обучен екип, приема предизвикателството и се заема да подобри нивото на обслужване. Според него призиванието на един хотел е да служи на своите гости. Това е и призиванието на персонала – гостите на първо място. Всичко, което се прави е за клиентите на хотела. Разчита се на хубавата природа край езерото, тенис кортовете и на най-хубавото голф игрище в страната. Около хотела има и много къщички, които се наемат от клиентите. Те са добре обзаведени, имат и камини. Хората обикновено след като са били тук отново пожелават да се върнат и да си почиват, наслаждавайки се на красива природа, добро обслужване и чудесна храна. Управителят с удоволствие сподели, че разчитат

на доставките от кравефермата на Правец. Доволен е и от уменията на добрите готвачи. Интересно ми беше как фирмата успява да задържи персонала. Андрей Андреев сподели, че служителите са изготвили социален пакет от придобивки, които предлагат на своя персонал. Те се отнасят до настаняване, служебен транспорт, ежегодни тържества в края на годината.

Хубаво приготвената храна се дължи на главния готвач, който е работил в чужбина и предава своя опит и на младите. Хотелът разполага с 250 помещения – стаи, къщички, апартаменти, голям спа център. Къщите се ползват целогодишно и някои гости се възползват от уединението в тях. Идват и много чужденци.

Желанието на Андрей е хотелът да се развива все повече и да приютява все повече клиенти. Най-важното за персонала е да посреща своите гости с любов, да ги обслужва прецизно и те да си тръгват с намерението отново да се завърнат.

Андрей е завършил маркетинг и управление във Франция, пътувал е много, работил е в други страни. В крайна сметка е решил да остане в България и да помогне за издигане престижа на хотелските услуги. Във Франция той е разбрал, че най-важното в хотелиерската работа е да се обръща внимание на гостите, които да остават доволни от обслужването. В центъра на всичко според него е да се организират всички дейности в полза на хората, за тяхното добруване. Ето за това стремежът на персонала е да се предлагат висококачествени услуги.

Неслучайно фирмата „Тератур сървиз ЕООД” разполага с шест хотела, четири от тях са на морето – Обзор, Слънчев бряг, Свети Влас. Колективът е сравнително малък, но изключително мотивиран.

В Правец има още и ловен резерват и боулинг игрище. Организират се много спортни състезания. Има добра конна база, голяма спортна зала, лекоатлетически писти, тенис на маса, фитнес. Спортистите могат да играят футбол и баскетбол.

Идете и вижте. Аз видях и разбрах, че когато хората са амбициозни, те могат много. Те постигат това, на което много управители на хотели само биха завидели.

Любимата фолклорна звезда на България Поли Паскова

*Певицата избра силни енергийни центрове
за новите си клипове*

Фолклорната звезда Поли Паскова засне клиповете на седем от песните към новия ѝ 14-ти албум "Молитва за България", като избра за терен на снимките едни от най-посещаваните места във Варненкия регион. Сред тях е силният енергиен център в

местността "Побитите камъни", където Поли засне една от най-въздействащите песни в албума - "Недей забравя", както и комплекс "Калимански хан". Танцов състав "Шарената гайда" танцува в ритъма на народната музика пред камерите. Дизайнерката Светла Димитрова е автор на тоалетите на певицата за клиповете. Предстои да бъдат заснети още 4 видеа, които ще бъдат част от новия ДВД-албум на Поли Паскова.

Певицата не спира и активната си концертна дейност, а през 2017-а година е поканена да бъде звезда в едно от най-големите събития за България, което все още се пази в тайна, съобщава ВИП Комюникейшън. Една от любимите фолклорни звезди на България ще гостува в пилотното издание на новото тв предаване за народна музика, което стартира по БТВ.

14-ият пореден албум на Поли Паскова - "Молитва за България", включва 16 песни. Спазен е принципът в нейния успешен сценичен път - нови авторски песни на фолклорна основа, автентичен фолклор с нови аранжimenti и нещо различно и изненадващо. "Молитва за България" бе наречен грандиозният концерт-спектакъл на Поли Паскова в зала Арена Армеец, който тя изнесе в деня на пролетното равноденствие и който привлече в залата излекувани с гласа на фолклорната звезда от цялата страна. За това Поли Паскова бе удостоена с приза "Събитие на годината", както и с почетната награда на сдружение ВЕЛИКА БОЛГАРИА за опазване на културно наследство - ВЕЛИКА БЪЛГАРКА.